

ЧИ МАЮ Я ПРАВО 2.0 ?

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції
(Житомир, 23 квітня 2026 р.)

На мій погляд, шлях вирішення проблеми полягає не в обмеженні самозахисту, а навпаки – у більш чіткому застосуванні вже чинних норм. По-перше, у справах про необхідну оборону слід послідовно застосовувати презумпцію на користь особи, яка захищалася, якщо підтверджено факт реального суспільно небезпечного посягання. По-друге, потрібне якісне мотивування процесуальних рішень: якщо орган слідства або суд вважає, що мало місце перевищення меж оборони, має бути чітко пояснено, у чому саме полягала явна невідповідність захисту небезпечності посягання або обстановці. По-третє, важливе значення має професійна підготовка правників у питанні оцінки поведінки людини в екстремальних ситуаціях.

Стрес, раптовість, нічний час, нерівність сил, захист дітей чи близьких не можуть залишатися другорядними деталями – це юридично значущі обставини. Держава повинна не лише проголошувати можливість оборони, а й забезпечувати таке застосування статті 36 КК України, яке реально захищає особу, а не створює для неї додатковий ризик кримінального переслідування.

Отже, на поставлене питання слід дати чітку відповідь: так, я маю право на самозахист від протиправних посягань. Воно закріплене на рівні Конституції, деталізоване Кримінальним кодексом і підтверджене правовими позиціями. Завдання цього права полягає не в тому, щоб стримувати людину від оборони, а в тому, щоб відмежувати правомірний захист від очевидного надмірного насильства і забезпечити, щоб той, хто правомірно захищався, не перетворювався на практиці на обвинуваченого лише через сам факт опору нападкові. Держава не має автоматично ставити потерпілого, що оборонявся в роль підозрюваного, а повинна ретельно встановлювати реальність нападу, обстановку захисту та межі необхідності. Лише тоді право на самозахист стане не просто формулою закону, а реальною гарантією людської гідності, життя і безпеки.

Потапенко А.В.

Державний торговельно-економічний університет
anastasiapotapenko827@gmail.com

м. Київ

ЧИ МАЮ Я ПРАВО НА ЗАХИСТ ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ?

Усі у повсякденному житті користуються різними речами, це одяг, телефон, ноутбук, книги, гроші, житло в якому ми живемо, і багато чого іншого. Більшість настільки звикли до цього, що майже не замислюються, чому саме ці речі належать їм і на яких підставах вони можуть ними користуватися? Це є правом на приватну власність, яке належить кожному з нас. Воно означає, що людина може мати свої речі і сама може розпоряджатися своїми речами. В Україні право на приватну власність захищається законом, воно прописане в Конституції України, тобто держава визнає, що людина може мати свої речі, і це право повинно охоронятися. Кожен має право на свою власність незалежно від віку. І це може бути як прості речі, як книга, телефон або сумка, так і щось більше, наприклад будинок або квартира. Право на приватну власність має фундаментальне значення для життєдіяльності людини. По-перше, воно дає відчуття безпеки,

ЧИ МАЮ Я ПРАВО 2.0 ?

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції
(Житомир, 23 квітня 2026 р.)*

тому що людина розуміє, що ніхто не може просто забрати її особисті речі або прийти і почати жити в її будинку. По-друге, це право дає людині свободу, тому що вона сама розпоряджається своїми речами. А по-третє, це допомагає людині бути незалежною. У повсякденному житті ми постійно стикаємося із цим правом. Наприклад, студент під час навчання в університеті володіє мобільним телефоном, зошитами та письмовим приладдям, які є його особистою власністю, і жодна інша особа не має права використовувати їх без його згоди. Або, наприклад, людина має автомобіль чи квартиру, і вона сама вирішує, що з ними робити, це може бути продаж, оренда або обмін. Але потрібно розуміти, що це право не є безмежним. Існують певні закони і правила, яких потрібно дотримуватися. Не можна використовувати свою власність так, щоб шкодити іншим людям. Також держава може втручатися, якщо майно було отримане незаконним шляхом. А у деяких випадках держава може навіть забрати майно, але це тільки у виняткових випадках і за законом. Наприклад, якщо людина має будинок, а поруч планується будівництво нового житлового комплексу, держава або забудовник можуть викупити її територію для реалізації цього проекту. У такому випадку власнику обов'язково виплачують компенсацію або надають інше житло, наприклад, кілька квартир у новому комплексі. Це робиться для того, щоб зберегти справедливість і не порушити права людини. Однак у правовій реальності не виключені ситуації, що призводять до порушення права приватної власності. Серед найпоширеніших форм протиправного посягання на право приватної власності слід виокремити крадіжку, тобто таємне викрадення майна, а також шахрайство, що полягає у заволодінні майном шляхом обману або зловживання довірою. У таких випадках потрібно негайно звертатися до поліції або суду, щоб захистити свої права. У правовій системі важливим є не тільки знання особою власних прав, а й повага до прав інших осіб. Бездозвільне заволодіння чужим майном порушує правопорядок. Тому ставлення до чужої власності має ґрунтуватися на принципі взаємності, особа повинна поважати чужу власність так само, як вона очікує поваги до своєї. Також право на приватну власність пов'язане з відповідальністю. Якщо у нас є якась річ, ми повинні дбати про неї. Наприклад, якщо це автомобіль, то його потрібно використовувати безпечно і не порушувати правила дорожнього руху, або, якщо ви маєте квартиру, то її треба утримувати в належному стані. Отже, кожна людина має право на приватну власність, це право є дуже важливим, тому що воно дає людині свободу, незалежність і впевненість у собі. Держава повинна захищати це право, і люди також повинні поважати власність інших. Підсумовуючи, хочу сказати, що право на приватну власність є необхідною частиною життя кожної людини. Саме тому важливо знати це право, користуватися ним і не порушувати права інших людей.